

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у априлу 2014. године

1. У априлу 2014. године потрошачке цене су, након два месеца стабилног тренда (фебруар +0,1%, март -0,3%), повећане за 0,6%¹, што је у поређењу са јануарским растом (1,4%, када су цене углавном повећане по основу промене ниже стопе пореза на додату вредност), двоструко нижи интензитет.

Раст цена у овом месецу је опредељен повећањем цена хране, пре свега поврћа и воћа чије су цене повећане за 6% и 2,1%, на које се односи око 0,4 п.п месечног интензитета раста. У оквиру ових група највише је поскупело зељасто и коренасто поврћа (60,2% и 8,9%), односно јабуке и агруми (5,8% и 3,3%), због смањене понуде. Наиме, промене цена осталих производа и услуга деловале су на општи раст са око 0,2 процентна поена.

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у априлу ове у односу на децембар претходне године, је износила 1,8%%, а мерена укупним међугодишњим растом, у априлу ове у односу на април претходне године 2,1%. Наиме, остварени раст у прва четири месеца ове године у односу на исти период 2013. године је скоро на истом нивоу, док је међугодишњи раст преко 5 пута нижи², што се види из наредне табеле:

- у % -

Месец/година	Месечни раст	Текући раст	Међугодишњи раст
април 2007.	0,7	1,4	3,2
април 2008.	1,5	4,6	14,6
април 2009.	0,9	4,8	8,8
април 2010.	0,6	2,5	4,3
април 2011.	1,1	6,7	14,7
април 2012.	0,6	2,6	2,7
април 2013.	0,8	1,9	11,4
април 2014.	0,6	1,8	2,1

С обзиром на постојање ниске агрегатне тражње и мера монетарне политике, кретање потрошачких цена у наредном периоду, у значајној мери, зависиће од кретања цена примарних пољопривредних производа, регулисаних цена и курса динара. Процена је да би се инфлација у овој години кретала око нивоа пројектоване инфлације (5,5%), односно да би међугодишњи раст до првог полугођа био око доње границе дозвољеног одступања од циљане инфлације (4 ± 1,5%).

¹ Саопштење РЗС број 127 од 12. маја 2014. године.

² Прилог број 1 у Информацији о оствареном расту потрошачких цена у априлу 2014. године.

2. Посматрано по основним групама, на **априлско повећање потрошачких цена**, највећи утицај са око четири петине (83%) имале су цене хране и безалкохолних пића, које су у просеку повећане за 1,3% и који је највећи у овом месецу. На другом месту, по дејству и натпросечном расту (1,2%) су цене комуникација, на које се односи нешто више од једне десетине (11%) општег раста потрошачких цена у априлу ове године. Незнатно изнад општег раста су повећане цене у здравству (0,8%).

Раст цена испод просечног повећања је остварено у групи намештај, покућство и текуће одржавање (0,2%) и рекреације и културе (0,2%), чије је дејство незнатно.

Непромењени ниво цена је евидентиран код стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива, ресторана и хотела и остале робе и услуга.

Снижење цена је забележено код одеће и обуће (0,2%), транспорта (0,2%), алкохолних пића и дувана (0,1%) и образовања (0,1%).

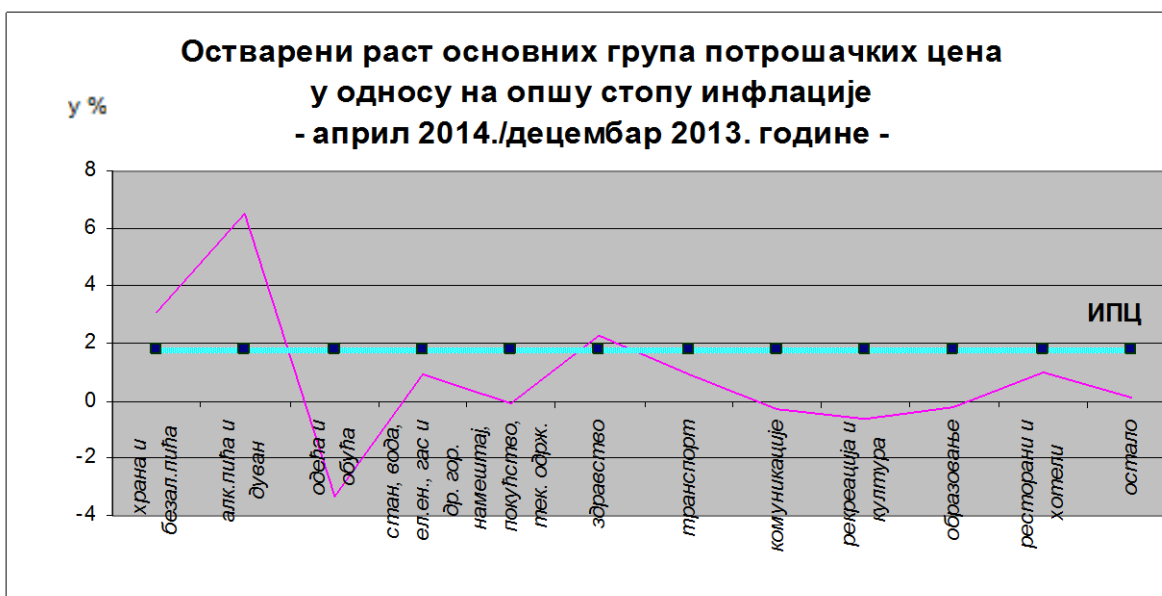
3. Наипросечан раст цена у априлу ове године остварен је код малог броја производа и услуга. Наиме, раст цена у распону од 0,7% до 31,2% евидентиран је код воћа, поврћа, кафе, чаја и какаоа, матаријала за одећу, осталих одевних предмета, поправке обуће и намештаја, текстила за домаћинство, малих електричних апарата, поправке апарата за домаћинство, услуга у вези са одржавањем стана, осталих медицинских производа, медицинских и стоматолошких услуга, бицикала, поштанских услуга, поправке аудиовизуелне опреме, опреме за спорт, камповање и рекреацију на отвореном, кућних љубимаца, производа и услуга у вези са кућним љубимцима, услуга у вези са спортом и рекреацијом, пакет аранжмана, услуга у фризерским и козметичким салонима и осталих личних услуга, чије учешће износи свега 18,6%.

4. У оквиру контролисаних цена, у априлу су статистички евидентирана повећања цена *резервисаних поштанских услуга*, која су извршена крајем марта на основу дате сагласности Владе на Одлуку о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у унутрашњем поштанском саобраћају (дописнице за 5,5% и писма до 20 гр за 4,5%), што је деловало на општи раст инфлације са свега 0,004%.

С обзиром да се корекције *цена лекова који се издају на лекарски рецепт*, а које се примењују од почетка априла, сходно Одлуци о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, односе на лекове који нису обухваћени индексом потрошачких цена, статистички евидентирана повећања цена појединих лекова у овом месецу су, највероватније резултат претходних корекција цена.

У априлу 2014. године *цене комунално стамбених услуга* за домаћинства, као и *цене јавног градског превоза* мировале су у свих петнаест градова који су на статистичком праћењу, па тако и на нивоу просека Републике.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у 2014. години *износи 1,8%*, што је за 0,1 процентни поен мање него у 2013. години, при истом поређењу. При томе, цене роба су забележиле висок интензитет раста, док су цене услуга незнатно промењене (2,1% према 0,5%).

Највећи раст и дејство у априлу ове у односу на децембар претходне године имале су цене хране и безалкохолних пића и алкохолних пића и дувана, које су натпросечно повећане (3,1% и 6,5%) и на које се односи око 60%, односно 29% опште стопе. Натпросечно су повећане и цене у групи здравства (2,3%), с тим што је њихово дејство знатно мање.

Испод просека су повећане цене у групи ресторана и хотела (1%), транспорта (0,9%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,9%), а најмањи код остале робе и услуга (0,1%).

Снижење цена је евидентирано код одеће и обуће (3,3%), рекреације и културе (0,6%), образовања (0,2%) и намештаја, покућства и текућег одржавања стана (0,1%).

6. Фискалном стратегијом за 2014. годину са пројекцијама за 2015. и 2016. годину, пројектована инфлација у овој години износи 5,5%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,4%.

Укупан текући раст у априлу ове у односу на децембар претходне године је износио 1,8%, што управо даје просечну месечну стопу од 0,4%, односно годишњу инфлацију од око 5,5%.

У априлу ове године *просечан курс динара* је у односу на март незнатно смањен (0,3%) и износио је око 115,50 динара за 1 евро³, што је за око 0,83 динара више него у децембру претходне године.

Према последње расположивим подацима, у марту ове године *просечна нето зарада*⁴ износила је 43452 динара и у односу на први квартал претходне године номинално је повећана за 1,1%, а реално смањена за 1,6%. Код пензија реални износ је 0%. При истом поређењу *промет роба у трговини на мало*⁵ је повећан у текућим ценама за 3,1%, а у сталним за 1,2%, што је резултат повећаног промета, исказаног у сталним ценама, хране, пића и дувана (2%) и моторних горива (2,8%), с једне и пада промета непрехрамбених производа, осим моторних горива (0,2%), с друге стране.

На бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, *регулисане цене*⁶ су у априлу биле стабилне (0,1%) и последица су једино повећања цена резервисаних поштанских услуга (писма, дописнице) и појединих врста лекова, која нису статистички реализована у протеклом периоду године.

Цене воћа, поврћа, меса, рибе и јаја (*непрерађена храна*), су за разлику од фебруара када су се задржале на непромењеном нивоу и марта када су снижене, поново повећане за 3,5% (јануарски раст је износио 5,2%).

Такође, *базна инфлација* (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) у овој години је стабилна, с обзиром да је у јануару повећана за 0,1%, у фебруару и марту снижена за по 0,1% и у априлу повећана за 0,2%.⁷

³ Просечан курс динара у текућем месецу за радне дане.

⁴ Саопштење РЗС бр. 102 од 25.04.2014. године

⁵ Саопштење РЗС бр. 113 од 30.04.2014. године

⁶ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁷ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 4.7.

7. Међугодишњи раст инфлације у априлу ове у односу на април претходне године износио је 2,1%, с тим што су цене роба имале спорију динамику у односу на услуге (1,7% према 3,6%). При томе, цене производа и услуга које чине **базну инфлацију** (потрошачке цене без енергије, хране, алкохола и цигарета) су повећане за 3,3%.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код алкохолних пића и дувана (12,9%), а натпросечно су повећане и цене рекреације и културе (8,1%), ресторана и хотела (7,5%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (7,1%) и здравства (6,4%).

На нивоу општег раста су цене намештаја, покућства и текућег одржавања (2,1%), а испод просека су повећане цене остале робе и услуга (1,6%), комуникација (1,1%) и транспорта (0,9%).

Цене хране и безалкохолних пића су снижене за 2,9% а одеће и обуће за 0,7%. Једино у образовању цене су остале на непромењеном нивоу.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО АПРИЛА 2014. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст <u>04.2014.</u> 03. 2014.	Структура месечног раста	Текући раст <u>04.2014.</u> 12. 2013.	Структура текућег раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,6	100,0	1,8	100,0
Храна и безалкохолна пића	1,3	83,0	3,1	60,0
Алкохолна пића и дуван	-0,1	-1,0	6,5	28,9
Одећа и обућа	-0,2	-1,3	-3,3	-8,6
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,0	0,0	0,9	6,5
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,2	1,6	-0,1	-0,2
Здравство	0,8	9,5	2,3	8,2
Транспорт	-0,2	-4,2	0,9	6,1
Комуникације	1,2	11,1	-0,3	-0,8
Рекреација и култура	0,2	1,8	-0,6	-1,5
Образовање	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1
Ресторани и хотели	0,0	-0,1 ¹⁾	1,0	1,5
Остала роба и услуге	0,0	-0,2 ¹⁾	0,1	0,2

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

¹ Структура месечног раста је изведена на бази месечног дејства учешћа у укупном расту индекса потрошачких цена 5.2014./4.2014.

Београд, 14. мај 2014. године